

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

BIULETYN

MARZEC

KWIECIEŃ

SPIIS, TREŚCI

WYDARZENIA

- **marzec - kwiecień** – „Mamy mamom”: spotkania dla mam z Sulejówka i Ukrainy **3**
- **marzec** – Zbiórka darów dla Ukrainy **4**
- **19 marca** – Koncert imieninowy **4**
- **19 marca** – Kolekcjonerzy i „piłsudczana” **5**
- **19 marca** – Dziecięce kolekcje – czas na pokaz! **6**
- **22 marca** – Zakup mieszkania Piłsudskich w Łodzi **6**
- **26 marca** – „Nie ma wolnej Ukrainy bez niepodległej Polski, nie ma wolnej Polski bez niepodległej Ukrainy”. Wykład dla członków i członkiń Klubu Nauczyciela Historii **7**
- **9 kwietnia, 7 maja** – Warsztaty dla opiekunów i uczestników Klubów Debat Historycznych (online) **7**
- **9 kwietnia** – Koncert „Łączy nas muzyka” **8**
- **20 kwietni** – „105 lat walki o Ukrainę” **9**

WYDARZENIA CYKLICZNE

- Cykl „Muzealne przygody z Helą” **10**
- Imieniny w Sulejówku - o sztuce tworzenia laurek **10**
 - Za co Marszałek kochał saski? Warsztaty ogrodnicze **10**
- Cykl „Wytwórnia zabawy – o historii inaczej” **11**
- Zwierzyniec Marszałka - o nietypowych prezentach imieninowych **11**
 - O sztuce gwoźdźcia i nitki - tworzymy obrazy geometryczne **11**

EDUKACJA

- „Solidarni z Ukrainą”. VII nadzwyczajne spotkanie on-line liderów i liderów edukacji muzealnej **12**
- VIII spotkanie liderów i liderów edukacji muzealnej online **13**
- Wokół literatury. Biblioteka, książka i tekst literacki w edukacji muzealnej **13**
- Finał Olimpiady historycznej rozpoczęty **14**
- Skrzydła dla Ukrainy. Instalacja w Sali Tokio **14**

ZBIORY

- W ostatnim czasie nasze Muzeum wzbogaciło się o ciekawe dary. **15**

ZESPÓŁ MUZEUM I WOŁONTARIAT

- Młodzieżowa Rada Muzeum. Powrót do spotkań na żywo! **16**

„MAMY MAMOM”: SPOTKANIA DLA MAM Z SULEJÓWKA I UKRAINY

Z inicjatywy klubu mam z Sulejówka oraz naszego działu edukacji postanowiliśmy zaprosić mamy z Sulejówka - zarówno te mieszkające tu od dawna, jak i te, które przyjechały z Ukrainy w ostatnim czasie - do udziału w cyklu niedzielnych spotkań w muzeum. Spotkania dają możliwość poznania się, porozmawiania i przyjemnego spędzenia czasu przy kawie, herbatce i ciście (zapraszamy do przynoszenia słodkości i przekąsek). Liczyć też można na garść praktycznych informacji, gdyż każdemu spotkaniu towarzyszy tłumacz. Bardzo mile widziane są także dzieci, dla których przygotowujemy specjalne atrakcje. Możliwe jest także wybranie potrzebnych rzeczy ze zbiórki darów organizowanej przez muzeum. Uczestniczki wydarzenia mogą także bezpłatnie zwiedzić wystawę stałą Muzeum. To wspólne miejsce dla wszystkich mam i dzieci!

Propozycja spotkań spotkała się z ogromnym odzewem. Na pierwsze zapoznawcze spotkanie, zorganizowane 6 marca, przyszło ok. 130 mam i dzieci. W związku z dużą liczbą pytań o zagadnienia prawne, na kolejne spotkanie 13 marca zaprosiliśmy radców prawnych, którzy przybliżyli gościom uregulowania przyjętej dzień

wcześniej specustawy regulującej prawa uchodźców z Ukrainy. Obecny był także Remigiusz Górniak, wiceburmistrz Sulejówka, który powitał jego nowych mieszkańców, zapewniając o wsparciu ze strony miasta i informując o podjętych działaniach pomocowych. 24 kwietnia odwiedziły nas pracowniczki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku - pani Beata Kozak-Michalska oraz pani Patrycja Musiatowicz, które objaśniły m.in. zasady przyznawania zasiłków osobom z Ukrainy. W spotkaniu uczestniczyły również dzieci, które miały możliwość pobawić się przy muzyce do choreografii, które przygotowała dla nich pani Laura Fidelangeli-Seroczyńska, mama z Sulejówka.

W czasie spotkania 3 kwietnia planujemy zaprosić nowe mieszkanki Sulejówka na spacer po mieście, zorganizowany przez naszych wolontariuszy i wolontariuszki. Spotkanie 24 kwietnia, w poświęconą niedzielę, będzie miało formę kulinarnego spotkania przy świątecznym stole.

Wysoka frekwencja w czasie niedzielnych spotkań pokazuje, jak istotną przestrzeń wypełniają one w rozlicznych potrzebach lokalnej społeczności w tym trudnym dla wszystkich czasie.

Kolejne spotkania planowane są 3 i 24 kwietnia (niedziele, godz. 15:00 – 17:00)

ZBIÓRKA DARÓW DLA UKRAINY

Pracownicy Muzeum, we współpracy z Urzędem Miasta Sulejówek, kontynuują zbiórkę darów dla obywateli i obywaterek Ukrainy. Część darów trafiła bezpośrednio na Ukrainę, część do uchodźców przebywających w Polsce.

Na fladze, którą otrzymaliśmy w darze, mieszkańcy Brzeżan koło Tarnopola napisali: "Serdeczne podziękowanie dla Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i mieszkańców Sulejówek za pomoc humanitarną dla walczących na Ukrainie — dziękują Brzezany".

KONCERT IMIENINOWY

Z okazji imienin Józefa odbył się koncert fortepianowy w wykonaniu uczennic i uczniów Szkoły Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Sulejówku oraz gości. Wystąpili Anna Gosk, Mikołaj Cudny oraz Łucja Wróblewska. Podczas koncertu usłyszeć można było kompozycje Fryderyka Chopina: Nokturn As-dur op.32 nr 2, Fantazję—Impromptu cis-moll op.66, Etiudę c-moll op.25 nr 12, Balladę As-dur op.47 oraz Etiudę cis-moll op.10 nr 4. Koncert poprzedzony był komentarzem wprowadzającym, który przybliżył tło powstania utworów. Koncert odbył się pod opieką artystyczną Krzysztofa Rynkiewicza.

KOLEKCJONERZY I „PIŁSUDCZANA”

Jednym z wydarzeń obchodów imienin Marszałka był pokaz prywatnych kolekcji połączony z prelekcjami ich właścicieli.

Józef Gosławski to autor wielu karykatur, w tym także Józefa Piłsudskiego. Dr Anna Rudzka, córka rzeźbiarza, przedstawiła na spotkaniu kolekcjonerów odtworzoną, niezachowaną w oryginale, karykaturę Marszałka z głową Kasztanki. Pani Rudzka opowiedziała o odtwarzaniu rzeźby na podstawie dwóch archiwalnych fotografii, pokazała wydruki z kolorowej masy plastycznej z drukarki 3D i finalną karykaturę w brązie, przy której wykonaniu pomagał artysta rzeźbiarz Ryszard Zimek. Wielu kolekcjonerów przyznało, że gdyby rzeźba była na sprzedaż, chętnie zakupiliby ją do swoich zbiorów. Trzymamy więc kciuki za to, by ta świetna karykatura pojawiła się w sklepiu muzealnym.

Katarzyna Jaruzelska-Kastory - kuratorka dworku „Milusin”, pokazała swoją oryginalną kolekcję około pięćdziesięciu talerzy chlebowych, która wzbudziła duże zainteresowanie. Jak można było dowiedzieć się z opowieści kolekcjonerki, naczynia te w XIX i na początku XX w. były powszechnie używane w domach chłopskich i ziemiańskich do wykładania z pieca świeżo

upieczonego chleba. Wykonywano je przeważnie z drewna i dekorowano motywami związanymi z produkcją chleba i napisami „Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj”. Ważną część kolekcji stanowią talerze zdobione motywami patriotycznymi, z orłami, poświęcone rocznicy Konstytucji 3 maja i z napisami „Boże zbaw Polskę”. Obok talerzy huculskich, a także z Częstochowy czy Zakopanego, nie zabrakło też talerza z wizerunkiem Józefa Piłsudskiego.

Artur Sawa od ponad dwudziestu lat kolekcjonuje pamiątki związane z osobą Józefa Piłsudskiego, czyli piłsudczana. Ze swojej bogatej kolekcji pokazał w Muzeum prezenty, które Piłsudski otrzymał z okazji imienin od Korpusu Ochrony Pogranicza i górników, a także obraz z napisem „Imieniny Dziadka” z 1934 roku, przedstawiający wizerunek Piłsudskiego, opromienionego światłem bijącym od orła. Uwagę zwiedzających zwracała też duża tablica reklamowa z MS „Piłsudski” i obiekty z tego transatlantyku.

19 MARCA

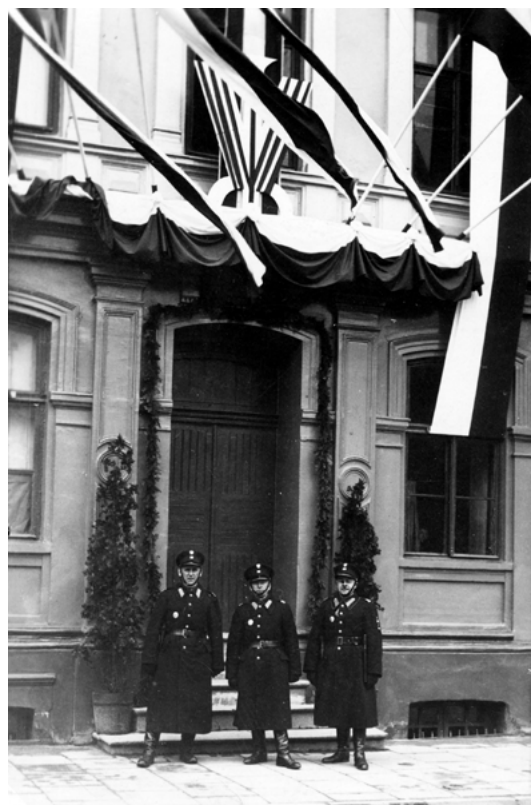

DZIECIĘCE KOLEKCJE – CZAS NA POKAZ!

Pasja kolekcjonerska jest ponadpokoleniowa! Dlatego w dniu imienin Józefa Piłsudskiego, równoległe do pokazu „dorosłych” kolekcji w hallu Muzeum, zorganizowaliśmy w Sali Tokio pokaz kolekcji dziecięcych. Młode kolekcjonerki i zbieracze, wraz ze swoimi rodzicami, wzięli najpierw udział w warsztatach, podczas których poznali historię kolekcjonerstwa, a następnie wypełniali karty inwentarzowe swoich kolekcji oraz projektowali mini-ekspozycje. Od godziny 12.00 goście Muzeum mogli podziwiać kolekcje modeli bohaterów i statków z Gwiezdných Wojen, pamiątkowych figurek „Zinksów” oraz samochodów sportowych.

Po pokazie na młodych kolekcjonerów czekała niezwykła atrakcja – wizyta w magazynie zbiorów muzealnych, zwykle niedostępnym dla zwiedzających. Oglądaniu magazynu towarzyszyło wiele pytań i spora dawka emocji!

22 MARCA

ZAKUP MIESZKANIA PIŁSUDSKICH W ŁODZI

Dyrektor Muzeum, dr Robert Andrzejczyk, podpisał akt notarialny zakupu nieruchomości przy ul. Wschodniej 19 w Łodzi. Tym samym Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku stało się kontynuatorem Muzeum Pamiątek po Pierwszym Marszałku i Wodzu Narodu Józefie Piłsudskim, które działało w tamtym miejscu w latach 1938–1939. W uroczystości wzięł udział wicepremier prof. Piotr Gliński, z którego inicjatywy nasza placówka stanie się opiekunem dawnego mieszkania Marii i Józefa Piłsudskich. Siedem zakupionych lokali obejmuje jego większość oraz pomieszczenia dodatkowe, niezbędne do zorganizowania tam oddziału muzeum. Głównym naszym zadaniem jest odrestaurowanie, obecnie zrujnowanych wnętrz i przywrócenie im wyglądu z lat 1899–1900, gdy towarzysz „Wiktor” prowadził w nich tajną drukarnię.

O aresztowaniu Józefa Piłsudskiego w mieszkaniu na Wschodniej 19 w Łodzi można przeczytać na muzealnym [Blogu z wąsem](#).

26 MARCA

„NIE MA WOLNEJ UKRAINY BEZ NIEPODLEGŁEJ POLSKI, NIE MA WOLNEJ POLSKI BEZ NIEPODLEGŁEJ UKRAINY”. WYKŁAD DLA CZŁONKÓW I CZŁONKIŃ KLUBU NAUCZYCIELA HISTORII

W sobotnie przedpołudnie zaprosiliśmy naszych klubowiczów i klubowiczki na wykład prof. dr hab. Grzegorza Nowika, który przybliżył historię państwowości ukraińskiej od czasów Rusi Kijowskiej po lata trzydzieste XX wieku. Wykład odbył się on-line na platformie ZOOM.

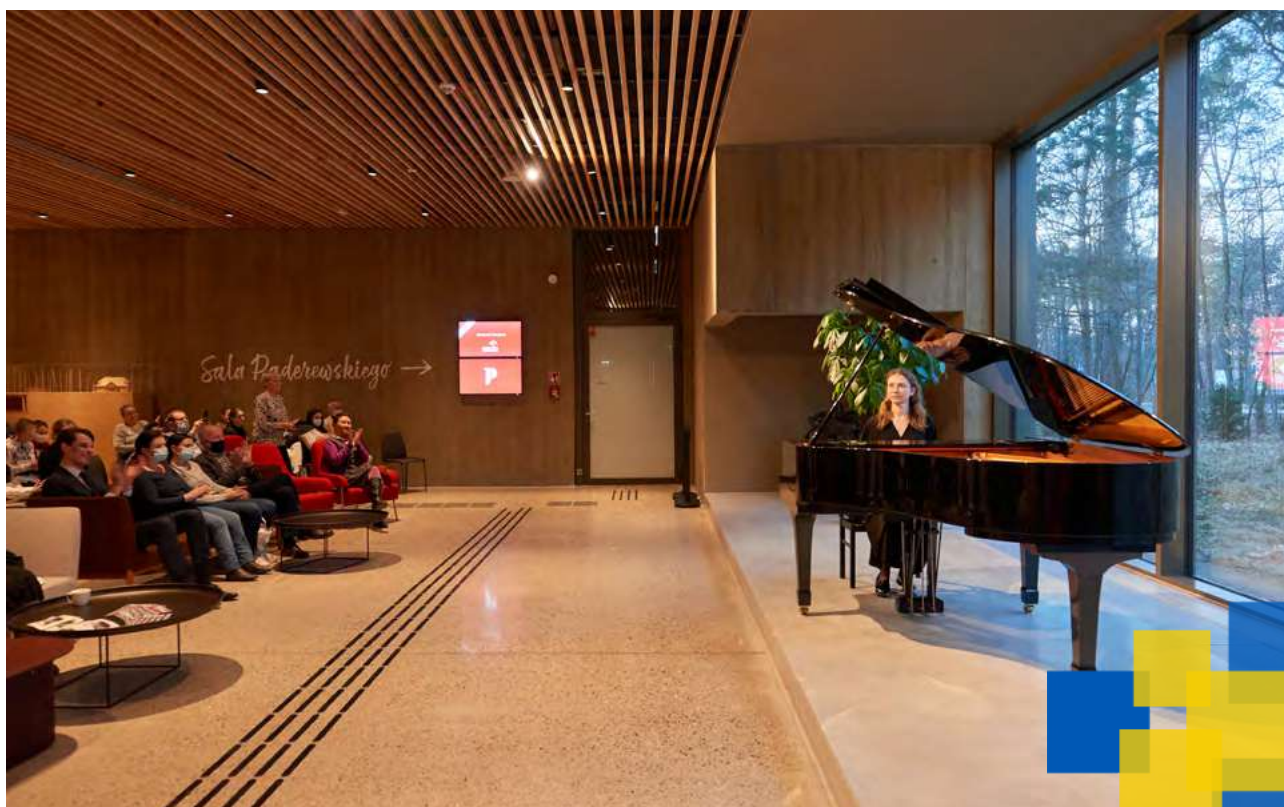
9 KWIETNIA, 7 MAJA, godz. 10⁰⁰– 14⁰⁰

WARSZTATY DLA OPIEKUNÓW I UCZESTNIKÓW KLUBÓW DEBAT HISTORYCZNYCH (ONLINE)

Warsztaty on-line, zaplanowane na kwiecień i maj dla uczniów i opiekunów z klubów debat, mają na celu poszerzyć ich kompetencje debatanckie jak i wiedzę historyczną. Warsztaty prowadzone przez wykwalifikowanych trenerów pozwolą pochylić się nad tematami, które stwarzały do tej pory największe problemy. Uczniowie będą poznawać tajniki poszczególnych mów, dowiedzą się, jak mowa ciała wzmacnia przekaz słowny oraz jak dobierać argumenty do wspieranej tezy. Nauczyciele będą uczyć się dobrego i rzetelnego sędziowania, trenerzy wskażą także, na co powinno się zwrócić uwagę w czasie szkolenia nowych debatantów. Obie grupy naszych gości zaprosimy także na wykłady przybliżające zagadnienia historyczne omawiane w najnowszych zeszytach do debat historycznych.

Cykl szkoleń ma na celu przygotować uczestników do Turnieju Debat Historycznych, który ma się odbyć w czerwcu tego roku.

KONCERT “ŁĄCZY NAS MUZYKA”

Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i Szkoła Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Sulejówku zapraszają na bezpłatny koncert uczniów i uczennic szkoły muzycznej I i II stopnia. Dla słuchaczy będzie to okazja nie tylko do spotkania z muzyką, ale również integracji mieszkanki i mieszkańców Sulejówka oraz regionu. Zapraszamy polskie i ukraińskie rodziny, aby wymienić się uśmiechami, wsłuchując w ponadczasowe i nieznające granic dźwięki. Wydarzenie będzie okazją dla dzieci i młodzieży do zaprezentowania swoich umiejętności w zróżnicowanym repertuarze, który wybrzmi solowo na fortepianie, skrzypcach, wiolonczeli, flecie, saksofonie, akordeonie, perkusji, gitarze i harfie. Nie zabraknie także akcentu ukraińskiego, ale program koncertu niech pozostanie niespodzianką!

Zachęcamy do przekazywania zaproszenia.

Symon Petlura i Józef Piłsudski,
Winnica, maj 1920

„105 LAT WALKI O UKRAINĘ”

Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i Biuro Programu Niepodległa zapraszają na debatę poświęconą walce Ukrainy o niepodległość w ostatnim stuleciu.

Historia państwowości ukraińskiej sięga Rusi Kijowskiej – wczesnośredniowiecznego państwa plemion wschodniosłowiańskich, z których w późniejszym okresie wykształciły się narody: białoruski, ukraiński i rosyjski. W efekcie najazdów tatarskich ziemie zdecentralizowanej Rusi Kijowskiej weszły w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego, a od unii lubelskiej znalazły się w granicach Korony Królestwa Polskiego. Uгода hadziacka zawarta w 1658 roku między Rzeczypospolitą a Kozackim Wojskiem Zaporoskim przewidywała powstanie Wielkiego Księstwa Ruskiego jako trzeciego członu wspólnego państwa. Niestety, ugoda nie weszła w życie. Po rozbiorach Rzeczypospolitej, większość ziem ukraińskich została wcielona do Rosji.

Po rewolucji lutowej w Rosji, 17 marca 1917 r., w Kijowie powstała Ukraińska Centralna Rada, która po przewrocie bolszewickim proklamowała 20 listopada 1917 r. Ukraińską Republikę Ludową – pozostającą częścią państwa rosyjskiego na zasadzie federacji. 22 stycznia 1918 r. UCR ogłosiła deklarację pełnej niepodległości Ukrainy. Młode państwo od początku toczyło wojnę o swoje istnienie i granice zarówno z Armią Czerwoną, jak i generałem Denikinem, było też w stanie wojny z Polską. Zawarty 21 kwietnia 1920 roku Sojusz Józefa Piłsudskiego z atamanem Symonem Petlurą, przywódcą Ukraińskiej Republiki Ludowej, stanowił próbę budowy bloku państw i narodów, stabilizującego pokój w strefie śródziemnomorskiej. Planu tego nie udało się jednak zrealizować.

Gdy w 1991 roku Ukraina ponownie wybiła się na niepodległość, Rzeczpospolita Polska była pierwszym państwem, które uznało niepodległą Ukrainę i nawiązało z nią stosunki dyplomatyczne. Pierwszym ambasadorem Ukrainy w Polsce został Dmytro Pawlyczko, współtwórca Deklaracji Niepodległości Ukrainy, tłumacz literatury polskiej, współpracujący obecnie z Muzeum Józefa Piłsudskiego przy organizacji Dialogu Dwóch Kultur w Krzemieńcu.

W marcu minęło 105 lat od powołania Ukraińskiej Centralnej Rady, 21 kwietnia przypada rocznica zawarcia umowy między Rzeczypospolitą Polską a Ukraińską Republiką Ludową, zwaną paktem Piłsudski-Petlura, a jesienią minie 105 lat od powstania Ukraińskiej Republiki Ludowej. O stuleciu walk o niepodległą Ukrainę oraz o sojusz Józefa Piłsudskiego z Symonem Petlurą debatować będą w Muzeum w Sulejówku naukowcy polscy i ukraińscy.

O dziejach Ukrainy w XX wieku debatować będą:

- dr hab. Jan Jacek Bruski, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, zajmuje się problematyką Europy Środkowo-Wschodniej, głównie dziejami Ukrainy, Czech oraz Słowacji. Autor prac poświęconych relacjom polsko-ukraińskim oraz kształtowaniu się ukraińskiej państwowości po I wojnie światowej;
- prof. Grzegorz Nowik, zastępca dyrektora Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, pracownik Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk;
- dr hab. Jan Krzysztof Pisuliński, profesor Uniwersytetu Rzeszowskiego, zajmuje się m.in. relacjami polsko-ukraińskimi w XX wieku oraz dziejami polskiej dyplomacji. Wybitny szachista, mistrz międzynarodowy;
- prof. Władysław Werstiuk, historyk ukraiński zajmujący się relacjami polsko-ukraińskimi w okresie międzywojennym, były wiceprezes ukraińskiego Instytutu Pamięci Narodowej;
- debatę poprowadzi prof. Włodzimierz Suleja, pracownik Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i Instytutu Pamięci Narodowej.

Transmisja online będzie dostępna [na kanale YouTube](#) Muzeum oraz [profilu Facebook](#) Biura Programu Niepodległa.

Wydarzenie zrealizowane we współpracy z Biurem Programu Niepodległa.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

CYKL

„MUZEALNE PRZYGODY Z HELĄ”

IMIENINY W SULEJÓWKU -
O SZTUCE TWORZENIA LAUREK

W marcu, podczas spotkania w ramach cyklu „Muzealne przygody z Helą”, nasze rodziny zapoznały się z tradycją tworzenia laurków. Wspólnie udaliśmy się na wystawę, aby przyjrzeć się oryginalnym laurkom, które Józef Piłsudski otrzymał niegdyś w prezencie. Rozmawialiśmy również o tym, w jakich okolicznościach powstawały ilustrowane kartki z życzeniami i zapoznaliśmy się ze zdjęciami różnych laurków, autorstwa córek Marszałka - Wandy i Jadwigi. Uczestnicy mieli też możliwość stworzenia własnych dzieł, korzystając z różnorodnych materiałów plastycznych. Powstała cała seria barwnych, nowoczesnych laurków, inspirowanych blisko stuletnimi historycznymi pamiątkami z naszych zbiorów.

20 marcaZA CO MARSZAŁEK KOCHAŁ
SASANKI? WARSZTATY
OGRODNICZE

Już w kwietniu rozpoczniemy rodzinne spotkania w ogrodzie historycznym! Na warsztatach w ramach cyklu „Muzealne przygody z Helą” będziemy szukać oznak wiosny. Dowiemy się, gdzie w „Milusinie” rosły sasanki i dlaczego były one ulubionymi kwiatami Marszałka. Wspólnie oddamy się także działaniom ogrodniczym. Dowiemy się, jak należy pielęgnować rośliny i zasadzimy swoje kwiatowe mini ogródki.

Warsztaty stacjonarne w ramach cyklu „Muzealne przygody z Helą” są płatne. Bilet dla dziecka kosztuje 30 zł (w tym bilet uzupełniający dla jednego opiekuna), każda dodatkowa osoba 15 zł.

24 kwietnia, godz. 12:00

CYKL „WYTWÓRNA ZABAWY — O HISTORII INACZEJ”

ZWIERZYNIEC MARSZAŁKA - O NIETYPOWYCH PREZENTACH IMIENINOWYCH

Podczas marcowego spotkania w ramach cyklu „Wytwórnia zabawy — o historii inaczej” uczestnicy warsztatów mieli okazję poznać opowieści o zwierzęcych mieszkańcach „Milusina”, oparte m.in. na wspomnieniach Aleksandry Piłsudskiej. W ogrodzie historycznym oddaliśmy się poszukiwaniom prezentów imieninowych Marszałka. Znaleźliśmy drewniane figurki, przedstawiające zwierzęta, jakie Józef Piłsudski otrzymywał w darze od swoich gości. Rodziny zapoznały się z tradycjami imieninowymi z Sulejówka, a następnie stworzyły własne zwierzątka ze sklejk. W naszej sali warsztatowej powstał wyjątkowy zwierzyniec!

6 marca

O SZTUCE GWOŹDZIA I NITKI - TWORZYMY OBRAZY GEOMETRYCZNE

Podczas najbliższych warsztatów w ramach cyklu „Wytwórnia zabawy — o historii inaczej” będziemy tworzyć wyjątkowe obrazy geometryczne, za pomocą... gwoździ i nici. Uczestnicy zajęć będą mieli okazję zapoznać się z wyjątkową techniką plastyczną, która łączy w sobie elementy majsterkowania z działaniem artystycznym. Warsztaty będą doskonałą okazją do rozmowy o najbardziej charakterystycznych dla naszego muzeum obiektach i symbolach, których kształty posłużą nam jako szablony dzieł.

Warsztaty stacjonarne w ramach cyklu „Wytwórnia zabawy — o historii inaczej” są płatne. Bilet dla dziecka kosztuje 40 zł (w tym bilet uzupełniający dla jednego opiekuna), każda dodatkowa osoba 20 zł.

Wytwórnia zabawy to kontynuacja projektów realizowanych we współpracy ze Stowarzyszeniem Robisz.To.

3 kwietnia, godz. 12:00

EduK ACja muzealna

MUZEUM
WARSZAWY

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

**Solidarni
z Ukrainą**

„SOLIDARNI Z UKRAINĄ”. VII NADZWYCZAJNE SPOTKANIE ON-LINE LIDEREK I LIDERÓW EDUKACJI MUZEALNEJ

Edukatorzy muzealni, tak jak całe społeczeństwo, stanęli w obliczu ogromnego wyzwania związanego z wojną w Ukrainie. Jest w nas ogromna potrzeba i chęć działania, ale nie zawsze jednak wiemy jak to robić. Dlatego, wraz z Muzeum Warszawy i Forum Edukatorów Muzealnych, zorganizowaliśmy spotkanie, podczas którego ekspertki i eksperci podzielili się z nami swoją wiedzą i doświadczeniem na temat tego, „jak możemy włączyć się w pomoc jako pracownicy i pracowniczki instytucji kultury, jak przygotować się na spotkanie z osobami uciekającymi przed wojną oraz jak w tej sytuacji zadbać o siebie.

W spotkaniu wzięli udział:

- Anna Dybała-Pacholak, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN
- Ivanka Berchak, Ukraiński Dom w Warszawie
- Tatiana Gushchina, Europejskie Centrum Solidarności
- Elżbieta Krawczyk, Centrum Edukacji Obywatelskiej
- Katarzyna Żák-Caplot, Muzeum Warszawy
- dr Anna Kieszowska-Grudny i Wojciech Jura, psychologowie z Minds of Hope

Uczestnicy spotkania mogli się dzielić zrealizowanymi i planowanymi działaniami, związanymi z uchodźcami, w aplikacji Padlet pod adresem <https://tinyurl.com/4rj6j66a>

W czasie spotkania powstała aktualizowana baza linków, mająca służyć edukatorom muzealnym oraz innym osobom zaangażowanym w działania dla uchodźców i uchodźczyń. Znalazły się w niej materiały związane z kulturą (książki, filmy i gry po ukraińsku, materiały ułatwiające komunikację i naukę języka) oraz edukacją i psychologią: jak rozmawiać o obecnej sytuacji z dziećmi, jak dbać o swoje zasoby i zapobiegać dezinformacji. Baza dostępna jest pod linkiem <https://tinyurl.com/3c3m4muf>

7 marca

VIII SPOTKANIE LIDEREK I LIDERÓW EDUKACJI MUZEALNEJ ONLINE.

WOKÓŁ LITERATURY. BIBLIOTEKA, KSIĄŻKA I TEKST LITERACKI W EDUKACJI MUZEALNEJ

W piątek 29 kwietnia Muzeum Warszawy, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie wraz z Forum Edukatorów Muzealnych zapraszają na ósme spotkanie liderów i lidererek Edukacji Muzealnej.

Biblioteki muzealne to miejsca, które coraz częściej otwierają swoje drzwi nie tylko dla pracowników i pracowniczek instytucji, ale i gości z zewnątrz. Zapraszając do siebie zwiedzających i zwiedzające Muzeum, chętnie włączają się w działalność edukacyjną, w której ramach literatura wchodzi w interakcje z obrazem lub eksponatem. Ale praca ze słowem pisanym w muzeum nie ogranicza się do bibliotek. Włączanie tekstów literackich, poezji czy tekstów źródłowych, w program zajęć muzealnych jest częstą praktyką. Osobnym zagadnieniem są coraz popularniejsze publikacje edukacyjne, wydawane przez same muzea lub we współpracy z innymi wydawcami. Właśnie tym zagadnieniom chcemy poświęcić nasze marcowe spotkanie, licząc – jak zawsze – na ożywioną dyskusję, wymianę doświadczeń i inspiracji.

Program spotkania:

- **10.00–10.05 Powitanie**
- **10.05–10.20 Wprowadzenie: Publiczność biblioteki w muzeum (Magdalena Mazik)**

Po co w muzeum biblioteka? Czy zwiedzający i czytelnicy to ta sama grupa? Jak kształtuje się relacja między instytucją a mieszczącą się w niej biblioteką? Jak biblioteka może pomóc w kontakcie z dziełem sztuki? Inauguracyjna prelekcja Magdaleny Mazik będzie dotyczyć tworzenia miejsc kultury w bibliotece, budowania programu i roli codziennej pracy edukacyjnej. Magdalena Mazik – animatorka kultury, edukatorka, bibliotekarka, kierowniczka Działu Wiedzy o Sztuce, który odpowiada za program edukacyjny, działania dostępnościowe oraz Bibliotekę MOCAK-u. Jest absolwentką filozofii Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych Uniwersytetu

Jagiellońskiego. Przygotowuje pracę doktorską o polskich teoretykach sztuki.

- **10.30–12.30 Panele w grupach tematycznych**

Panel I: Publikacje edukacyjne w muzeach

Muzealne działy edukacji coraz częściej wydają własne publikacje. Przybierają one różne formy: broszur towarzyszących projektom, przewodników po wystawach lub samodzielnych książek, przede wszystkim dla dzieci i młodzieży. Zawsze jednak zespół staje przed wieloma dylematami związanymi nie tylko z merytoryczną stroną publikacji, ale i z samym procesem wydawniczym. Na ten panel zapraszamy wszystkie osoby, które chciałyby podzielić się swoimi doświadczeniami wydawniczymi, a także te, które dopiero rozważają przygotowanie własnej publikacji edukacyjnej.

Panel II: Edukacja w bibliotece muzealnej

Biblioteki muzealne, podobnie jak placówki niemieszczące się w muzeach, już dawno przestały pełnić jedynie funkcję wypożyczalni książek. Szeroki wachlarz działań związanych z promocją czytelnictwa i animowania czytelniczej społeczności łączy się tutaj z działalnością muzeum. Jakie zachodzą między nimi relacje? Czym różnią się warsztaty w bibliotece muzealnej od warsztatów na wystawie i czego możemy się od siebie wzajemnie nauczyć? Podczas panelu postaramy się odpowiedzieć na te i inne pytania, przyglądając się różnym bibliotecznym inicjatywom.

Panel poprowadzi Anna Pyzik – starsza bibliotekarka w Bibliotece MOCAK-u i autorka warsztatów Aktywne czytanie, które z powodzeniem realizuje od 2019 roku.

Panel III: Słowo i tekst w edukacji muzealnej

Utwory literackie są z powodzeniem wykorzystywane w muzeum podczas lekcji, warsztatów i innych działań edukacyjnych. Mogą stanowić kontekst eksponatu lub jego kontrapunkt, są punktem wyjścia do dyskusji, przykładem interpretacji tematu lub puentą. Dodatkowo, przez wpisanie ich w program działań edukacyjnych w muzeum, realizujemy ważny punkt szkolnej podstawy programowej, ucząc czytania tekstów kultury i poruszania się między dyscyplinami. Podczas panelu przyjrzymy się inicjatywom, które w różny sposób włączają tekst do działań edukacyjnych w muzeum.

Zapraszamy na spotkanie! Link do zapisów zostanie udostępniony ok. tydzień przed spotkaniem na stronie MOCAK-u oraz na [profilu Facebook](#) naszego muzeum.

29 kwietnia, godz. 10:00 – 13:00

FINAŁ OLIMPIADY HISTORYCZNEJ ROZPOCZĘTY

I część zawodów finałowych Ogólnopolskiej Olimpiady Przedmiotowej im. Marka Gajewskiego „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1531–1683. Od Obertyna do Wiednia” odbyła się 17 marca w macierzystych szkołach uczniów. W zawodach wzięło udział 218 uczniów ze wszystkich 16 województw. Pandemia zmusza nas do zmian organizacji dotychczasowego życia. Tak też stało się z Olimpiadą. Uczniowie, inaczej niż w latach ubiegłych, pisali zawody finałowe I stopnia we własnych szkołach pod nadzorem wyznaczonych komisji. Pozwoliło to zapewnić najlepszą ochronę uczestnikom na tym etapie zawodów.

Komitet Główny Olimpiady przygotował w tym roku następujące tematy prac pisemnych:

1. Przedstaw konsekwencje „testamentu Bolesława Krzywoustego” i proces jednoczenia ziem Korony Królestwa Polskiego (XIII–XVI).
2. Porównaj Ugodę Perejasławską (1654) oraz Ugodę Hadiacką (1658) jako konsekwencje powstania Chmielnickiego na Ukrainie (1648).
3. „Bić się, czy nie bić się?”. Scharakteryzuj i oceń postawy Polaków wobec zaborców na przełomie XIX i XX w., a szczególnie stosunek do walki zbrojnej o niepodległość.
4. Opisz proces kształtowania się granic II Rzeczypospolitej 1918–1922. Koncepcje, walka dyplomatyczna i orężna.
5. Zbrodnia Katyńska. Przedstaw chronologię, motywy katów, kwestie odpowiedzialności, ofiary i konsekwencje tej zbrodni.

17 marca

SKRZYDŁA DLA UKRAINY. INSTALACJA W SALI TOKIO

Chcąc umożliwić naszym Gościom – także uczniom i uczennicom przychodzącym na zajęcia dla szkół – przesłanie ciepłych myśli i życzeń dla obywateli i obywaterek Ukrainy, postanowiliśmy dostosować instalację „Skrzydła Niepodległości” znajdującą się w Sali Tokio. Każdy z odwiedzających może umieścić na niej pióro w kolorze żółtym lub niebieskim, z napisanymi przez siebie życzeniami w języku polskim lub ukraińskim – przydatne zwroty w tym języku umieściliśmy na powieszonych obok plakatach. Mamy i dzieci z Ukrainy, przychodzące na niedzielne spotkania, które czytają je z prawdziwym wzruszeniem.

Zapraszamy do czytania i składania życzeń wszystkich chętnych!

W OSTATNIM CZASIE NASZE MUZEUM WZBOGACIŁO SIĘ O CIEKAWY DARY.

Pani Agnieszka Ossowska ofiarowała:

- *Album pamiątkowe oficerów Drugiej Brygady Legionów Polskich*. Zeszyt pierwszy, wydany w 1916 r. przez Stanisława Dzikowskiego, zawierający 36 reprodukcji czarno-białych. Album był wydany tylko w 115 numerowanych egzemplarzach, dla oficerów II Brygady Legionów.
- Album z reprodukcjami widoków Warszawy wydany przez A. Chlebowskiego i s-kę w 1910 r. zawierający czarno-białe reprodukcje na 24 kartach.
- Dwie reprodukcje dawnych pocztówek wydane przez Ex libris autorstwa Marka Płózy-Dolińskiego: „Hotel Bristol z 1902 r.” z wizerunkiem popiersia Jana Kiepury oraz „Warszawa 1906 r. ul. Miodowa”, z wizerunkiem popiersia Henryka Sienkiewicza.
- *Śpiewy i śpiewki żołnierskie: 1914-1921* Władysława Jezierskiego wydane nakładem Księgarni B. Kotuli w Cieszynie. Zawierają wkładkę z nutami (80 stron) oraz teksty piosenek na 216 stronach (zdjęcie 1).

Pani Ewa Łepkowska przekazała w darze partyturę z nutami do Mazurka aut. Antoniego Strzeszkowskiego dedykowaną Bohdanowi Kreczmerowi. Jest to uzupełnienie kolekcji po Antonim Strzeszkowskim, mieszkańcu Sulejówka, którą muzeum posiada już w swoich zbiorach. Okładkę nut zaprojektował Tadeusz Gronowski.

Pan dr Jan Skłodowski ofiarował 31 plansz własnych fotografii z teki „Wileńskie szlaki Piłsudskich”. Fotografie te były prezentowane na wystawie planszowej w Warszawie zorganizowanej przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Darczyńca wykonał je podczas pobytu na Kresach w 2006 roku. Zdjęcia przedstawiają Zułów, Wilno, Powiewórkę, Druskieniki, Pikieliszki i Bezdany (zdjęcie nr 2).

Państwo Ewa i Jan Raniszewscy przekazali do Muzeum popiersie Marszałka Józefa Piłsudskiego autorstwa Stanisława Szwechowicza, wykonane w brązie w 2018 r. (zdjęcie nr 3).

Oprócz tego nasze Muzeum uczestniczyło w aukcji charytatywnej na rzecz uchodźców z Ukrainy zorganizowanej 18 marca przez Dom aukcyjny DESA UNICUM. W wyniku licytacji udało się nam zakupić do zbiorów grafikę Karola Radziszewskiego „Józef Piłsudski podejmuje decyzję o niewpisywaniu penalizacji aktów homoseksualnych do kodeksu karnego w 1932 roku”. Grafika ta była reprodukowana w czasopiśmie „Szum”, które jest prezentowane na naszej wystawie stałej w Galerii Symbol (zdjęcie 4).

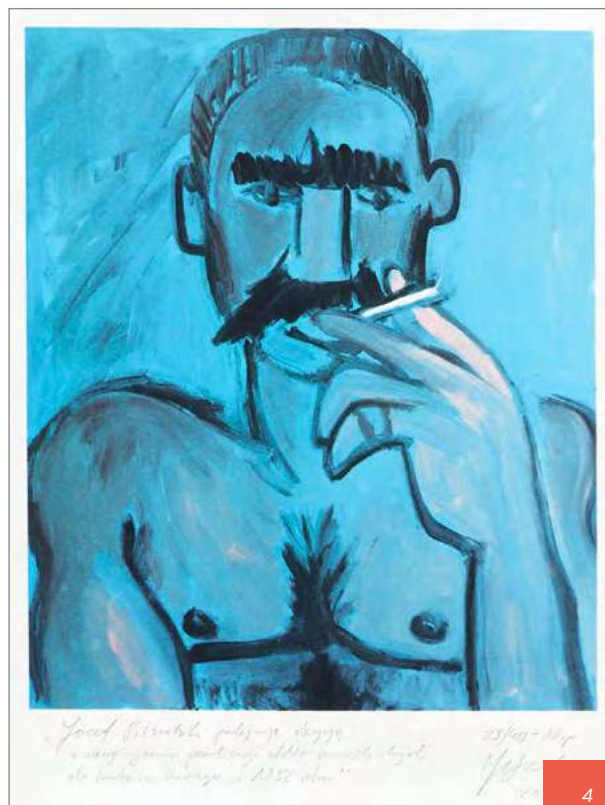
1

2

3

4

MŁODZIEŻOWA RADA MUZEUM. POWRÓT DO SPOTKAŃ NA ŻYWO!

Po długim okresie pracy zdalnej, w marcu udało nam się w końcu spotkać na żywo, w muzeum! Radne i radni rozmawiali z przedstawicielami działu promocji i komunikacji, którzy przekazali młodzieży cenne wskazówki na temat możliwości działań w mediach społecznościowych. Spotkanie było świetną okazją do ustalenia strategii dalszej pracy oraz rozmów na temat aktualnych wydarzeń. Wspólnie zastanawialiśmy się nad tym, jak młodzi ludzie mogą poradzić sobie z problemem wojny i w jaki sposób włączyć się w niesienie pomocy potrzebującym. Pojawiły się pierwsze koncepcje dostosowania wcześniej ustalonych pomysłów do obecnej sytuacji i nowych potrzeb.

marzec – kwiecień
